SANDPAPPRET

NR 1-2 ¤ ÅRG 18 ¤ FN-KAMRATERNA 72 M

bin - LADEN STUPADE -- FÅR VI DÅ FRED OCH ARABISK VÅR?

SANDPAPPRET

NR 1-2 ¤ ÅR 2011 ¤ ÅRG 18
Medlemsblad för kamratföreningen FN – kamraterna 72 M

INNEHÅLL	SIDA	ANSVARIG/FÖRFATTARE
Redaktion och innehåll	2	Chefredaktören
Batch har ordet	3-4	Bataljonschefen
Utblick i världen		Göran Wetterlundh
Från Styrelsen		
Veteranernas Dag, maj 2011	4-5	Styrelseordföranden
		Lars Josefson
Vår äkta pins/nål	5	Lars Josefson och Bo Ringdal
Medlems- och pins-avgifter (Hör upp)	5	Kassören
		Per Hallgren
Julbord för ökenrävar	6	Lars Josefson
Adressuppgifter	6	Chefredaktören
Medlemsnytt		
Ökenkamrat/"utlandet"	6	Chefredaktören
Jubilarer 2012	6-7	Per Hallgren
Avliden FN-kamrat	8	Chefredaktören
In Memoriam	8	Bernth Schagerlind och Bengt Hällkvist
Nytt från Högkvarteret – FN-aktuellt	9-11	Lars Josefson och Bengt Hällkvist
Politik i Mellanöstern	12-22	Bengt Hällkvist
Stabsredaktörens spalt	23-24	Kåbe Lidén
MÖ-humor... hört berättas	24-25	Bernth Schagerlind och Bengt Hällkvist
Redaktionellt	25	Chefredaktören
Ökenvärlden...	25-27	Alv Svensson
Insändarspalten/Skrivet i sanden	27-28	Insändare: Sten-Inge Hedenström
Strövtåg i Bibelns länder...	28-30	Ingvar Holmquist

Omslagsbild främre: Collage bin Ladins död m.m.	C. F. Reuterswärd och Bengt Hällkvist
Foton m.m.:	Enl angivelse vid resp. bild
	Några, Okända fotografer, illustratörer
Kartskiss/grafik Libyen	Thomas Molén, SvD 28/8 2011
Bildcollage bin-Ladens död	USA:s försvarsdepartement Pentagon f.v.b. Time 20/5 2011
Övriga illustrationer	Bengt Hällkvist

CHEFREDAKTÖR: Bengt Hällkvist
Informationsbyrå Hällkvist
Sjöliden 40
SE-590 77 VRETA KLOSTER
E-post: bengt.hallkvist@hotmail.com

Telefon: 013 – 602 45
Telefax: 013 – 602

Batch

har -- ordet

UTBLICK I VÄRLDEN

Sverige deltar just nu, när detta skrives i maj och som alla vet, i två insatser utomlands. Bägge beslutade av FN och med stöd av NATO. Vårt engagemang i Afghanistan påbörjades för snart tio år sedan. Vårt deltagande i Libyen är några månader gammalt. För att möjliggöra en svensk insats krävs beslut av Sveriges riksdag. Så långt allt väl.
Om man dessutom kan konstatera att våra insatser stämmer väl med svensk tradition att ställa upp för fred och frihet i världen, inte minst då FN kallar, borde väl svenska folket utan vidare känna tillfredsställelse,

Tyvärr har vår säkerhetspolitik blivit politisk lekstuga på högsta nivå. Att skaffa politiska poäng och samtidigt ifrågasätta vår lojalitet mot beslutade FN insatser, skapar genuin osäkerhet, inte bara för vår säkerhetspolitik utan också för militära chefer och soldater, som med risk för eget liv verkar i de berörda områdena. Att ena dagen acceptera beslut om JAS- insats i Libyen för att nästa dag föreslå avveckling, som Håkan Juholt nu har gjort, inger verkligen inte något förtroende. Det är att på osaklig grund överpröva FN beslutet.

I officiella rapporter, i Tv-reportage och i artiklar i pressen, har man på senare tid på ett förtjänstfullt sätt försökt förklara, varför vi är och vad vi gör i Afghanistan samt vilka resultat, som man uppnått för att ge befolkningen ett drägligare liv och hur sakta men säkert demokratin har utvecklats. Inte minst har man visat hur den svenske soldaten agerat för att dels vinna respekt för sin förmåga att utföra svåra militära utmaningar, men också förmågan att vinna befolkningens förtroende. Vi kände väl likadant vad gäller vår insats i Sinai?

Våra förband bygger fortfarande på soldater skapade av det svenska värnpliktsystemet, Vi får nu hoppas att erfarenheterna i Afghanistan tas väl tillvara, när nu om några år, nya soldater rekryteras till internationella uppdrag -- soldater, som är hämtade från den nya yrkesarmén. I detta sammanhang har jag med viss tillfredsställelse noterat, att rekryteringen till försvaret gått bättre än förväntat. Drygt 22000 unga män och kvinnor har sökt att få påbörja grundutbildning. Hur många som antas är i dagsläget oklart, men kvalitén är också bättre än motsvarande mönstring till värnplikten. Vi får nu se hur fortsättningen blir. Mina tidigare redovisade farhågor kvarstår.

Tyvärr har batch farhågor besannats enl en FOI-rapport i juni. Mönstringsbilden stämmer ej med att väldigt stor andel yrkessoldater nu hoppat av.

En enhet som hitintills inte blivit insatt i något internationellt uppdrag är den s k Nordic Battle Group (NBG). Fram till siste juni har Sverige ansvar för denna enhet.
Det har spekulerats i möjligheten, om läget så kräver för att få bort Khadaffi och om FN så begär, att denna styrka sätts in i Libyen. Det skulle naturligtvis vara intressant att få se hur detta uppdrag i så fall skulle lösas. Vi skulle också få en test på vår förmåga såväl vad gäller militärt ledarskap, soldaternas yrkeskunskap som förbandets stridsvärde och beredskap. Enligt uppgift kan förbandet som helhet vara på plats efter en månad, Tiden rinner snart ut – 30 juni -- och jag bedömer nu, när detta skrives, en insats som orealistisk.

Såväl i Afghanistan som i Libyen utförs den militära ledningen av NATO. Vi blir mer och mer involverade i NATO-ledda uppdrag. I framtiden hade det såväl säkerhetspolitiskt som militärt varit en fördel om vi tillhört NATO. Jag har sagt det tidigare och min uppfattning blir mer och mer relevant. Men när få politiker och nästan inga ur Försvarsmakten vågar " tala för varan " så får vi stå utanför utan möjlighet att påverka.
Med spänning har vi i vår sett den snabba politiska utvecklingen i arabvärlden. Ingen kan förutsäga hur den fortsätter och hur den slutar. Den pessimistiske ser ett ökat inflytande av fundamentalister och terrorister, optimisten ser en våg av demokratiska strömningar över hela området
Vi får hoppas att vårt motto **Var glad och positiv** kan ge oss alla hopp för en bättre och fredligare värld, där vi svenskar inte bara kan utan också vill vara en aktiv och pådrivande aktör

Göran Wetterlundh -- 001

ffffff

utsänd skribent. 72 M gavs/tog möjligheten att redovisa sin verksamhet för Arméinspektören generalmajor Berndt Grundevik, som visade sig ha Sinai-erfarenhet såsom skytteplutonchef vid Bat 66 M. Generalen önskade oss all välgång framöver.
ÖB delade ut 10 medaljer, 3 i guld och 7 i silver, för berömvärda insatser i strid till hemkomna "afghankrigare". Vidare erhöll tre krigsmän Försvarsmaktens nyinstiftade medalj till sårade i strid. Ceremonin var värdig och visade tydligt statsmakternas intresse, att få framföra sina tack till alla, som kämpat på bortaplan för frihet och fred. Eftermiddagen avslutades med förbrödring och utspisning i det fagra försommarvädret.

Lars Josefson i samtal med generalmajor Grundevik. Foton: Bo Ringdal

Lars Josefson -- 004

VÅR ÄKTA PINS/NÅL

Många saknar vår äkta pins/nål. Tyvärr har en del kamrater den utgåva som saknar texten "72 M".

Nu finns den, i en tjusig nyutgåva, som en del hunnit få! Med kamel och allt! Det är vår hedersordförande, 001 Göran, som har fixat detta. HELT UTAN KOSTNAD FÖR FÖRENINGEN!
Vi frambär vårt stora TACK för detta arbete och alla dessa pins!
Försäljningen av pinsen har således öppnat. Sätt in 50 kr på plus-/e-postgirokonto **409 96 39-9 FN-KAMRATERNA 72M** (Obs! ange också avsändarnamn inkl eget befattningsnummer i bataljonen/kontingenten) så lovar sekreteraren Bo Ringdal att, utan portokostnad för den enskilde, översända pinsen.
En femtiolapp i kuvert hem till Bosse går också bra. Vår chef har nu blivit föreningens förste sponsor! Tack! Grattis!
Jag hoppas fler vill följa Görans exempel som sponsor! Kontakta oss bara, så löser vi detta.

Lars Josefson – 004 och **Bo Ringdal -- 010**

HÖR UPP

Några kamrater hade i somras -- eller ens i höstas -- ännu ej lyckats betala avgiften för åren 2010 — 2011. Gör det nu på postgironummer 409 96 39-9, såsom ovan, om Du fortfarande felar. Avgiften är endast 100 kr per år, således 200 kr totalt.
Glöm ej heller ange ditt namn. De som önskade den riktiga KAMELPINSEN, kunde betala in 50 kr på samma postgironummer. I detta pris ingick portokostnad som snabbhetspremie vid beställning före september 2011! (Går kanske fortfarande – trots årsskifte? Chefred. anm.)
För såväl medlemskap som Pins inbetalas nu förhoppningsvis 250 kr. Var glad och positiv!

Per Hallgren -- 180

JULBORD FÖR ÖKENRÄVAR 2011

Vårt traditionella julbord avåts i år fredagen 9 december – vid ett stort långbord på Villa Källhagen . Vår eminente sekreterare, Bo, hade varit i full gång med planeringen. I oktober kom detaljbesked ut på vår hemsida om vilken krog som var den rätta. Annars fick Du hålla tät kontakt med Bo, vilket man ombads anteckna tidigt. Efteråt... hamnade mindre avdelning på Grand Hotel. **Lars Josefson -- 004**

ADRESSUPPGIFTER = NYA E-POSTADRESSER 72 M

Björn Sterner:	bjorn.t.sterner@gmail.com
Bo Ringdal:	bo.ringdal@telia.com
Ingvar Holmquist:	ingvar.holmquist@gmail.com
Rolf Cederholm:	roceder@ektv.nu
Sten-Inge Hedenström (f.d. Andersson):	sten-inge@hedenstrom.se

E-postadresser byts av olika skäl. För Rolfs del är hackers' stöld orsaken. Således stryk den gamla adressen. Många glömmer att stryka ändrade/utgångna adresser, som finns instoppade i någon grupputskickförteckning med påföljd att ibland enbart enskilda adresser ändras – så se upp!

CHEFREDAKTÖREN

ffffff

(Forts.) **Födelsedagsbarn 2012**

75 år

Bengt Nordberg	Batstab/pers	22/7
Rolf Löfberg	Batstab/uh	17/9
Bertil Bergvall	STR-komp/sjvto	13/10

70 år

Walter Meijer	Batstab/uh	8/3

65 år

Kjell-G Cronberg	2.komp/info	8/7
Håkan Jonsson	HQ/MP	6/10

60 år

Lars Thidevall	3.komp/trto	23/3
Peter Fasth	3.komp/trto	3/4
Kjell Larsson	STR-komp/rep o drivmplut	15/4
Charles Söderström	2.komp/3.plut	30/4
Bo Niklasson	STR-komp/sjvto	16/5
Tore Ivarsson	STR-komp/rep o drivmplut	20/5
Per-Axel Dahlberg	2.komp/3.plut	29/5
Pär Nilsson	STR-komp/rggrp	11/7
Lennart Persson	STR-komp/tpplut	28/10

55 år

Per-Olof Marklund	STR-komp/rep o drivmplut	12/1
Ulf Rosengren	STR-komp/tpplut	30/1
Tore Johansson	STR-komp/tpplut	10/2
Boris Oskarsson	3.komp/1.plut	24/2
Peter Weinhandl	STR-komp/förplplut	8/3
Classe Klevsäter	1.komp/trto	1/4
Erik Skoglund	STR-komp/tpplut	10/5
Göran Cronquist	3.komp/3.plut	24/5
Karl-E Mortensen	3.komp/2.plut	29/6
Lars Olofsson	STR-komp/sbplut	18/7
Mikael Nordenstedt	HQ/stab	3/9
Kjell Karlsson	1.komp/3.plut	8/9
Roger Klaar	3.komp/2.plut	28/9
Lars Rude	STR-komp/förplplut	13/11
Elof Josefsson	1.komp/3.plut	23/11
Filip Whass	STR-komp/förplplut	26/11

(Forts. nästa sida)

.....

SHALOM SALAAM

Avliden FN-kamrat

Vi har på nytt nåtts av ett tragiskt dödsbud om vår ökenbroder, Anders Karlsson, som dock avled redan hösten förra året, 2010, men nådde oss beskedet av olika besvärande omständigheter först efter årsskiftet. Vi kan följaktligen meddela att begravning har ägt rum på Aspö kyrkogård, Strängnäs.

EN ÖKENBRODER

HAR LÄMNAT OSS
ANDERS KARLSSON AVLED 2010-10-15
Hjältar dör inte – de bara försvinner...
Anders blir kvar i våra minnen
Kamratföreningen Sv FN-bat 72 M

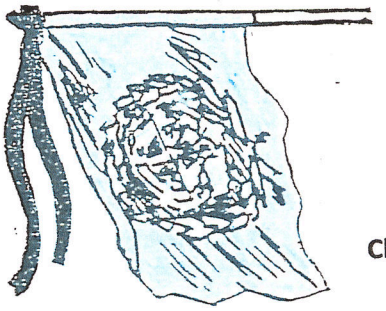

Chefredaktören

Foto: Stieg Forsberg

In Memoriam

Anders Karlsson till minne

När vi nåddes av det tragiska beskedet, att vår FN-kollega Anders Karlsson lämnat oss, var det som om tiden plötsligt stannat av. Det kan ej vara sant – men tyvärr var det så. Anders var mycket omtyckt. Hans yrkesskicklighet kom väl till pass vid många svåra situationer, jag tänker bl. a. på minolyckan, som drabbade en ung beduin, vars ena fot sprängdes av.
Anders alltid positiva och glada sätt smittade av sig på oss alla -- såväl beduiner som FN-personal. Man kände sig trygg och glad tillsammans med Anders. Vid besök på akutmottagningen hälsades man välkommen av Anders samt med tillägget: "och vad kan man hjälpa dig med ?". Vi som hade förmånen, att i fredens tjänst få arbeta tillsammans med Anders och lära känna honom är oerhört tacksamma för allt han gav. Saknaden efter Anders är stor, vi minns honom med glädje.

Bernth Schagerlind -- 166
väbel sjukvårdstroppen 72 M

Vår omtyckte vän och yrkesskicklige ökenbroder, Anders, var född sommaren 1948 men hans levnad varade tyvärr ej längre än till förra hösten, då han plötsligt tyvärr avled drygt 62 år gammal. Jordfästning kunde därpå ej genomföras under hela vintern p.gr.a. de svårigheter, som var förknippade med väder- och jordförhållanden. Tidsomständigheterna i dessa fall var svårbedömbara och vi kunde därför ej nås om tid för begravning så att bataljonskamrater skulle kunna följa båren vid jordfästningens genomförande.

Bengt Hällkvist -- 050
Chef STR-komp

Nytt
från
HÖGKVARTERET

FÖRSVARSMAKTENS OPERATIVA INSATSLEDNING M.FL.

.....

FN – AKTUELLT

.....

EFTER INFORMATIONSURVAL AV MATERIAL FRÅN FÖRSVARSHÖGKVARTERET SAMT SÄRSKILD ANNAN PRESSRESEARCH AV FÖRFATTARNA HAR NEDANSTÅENDE REDOVISNINGAR ÖVER FÖRSVARSMAKTENS M.M. LÖPANDE JÄMTE PRELIMINÄRT FÖRESTÅENDE INTERNATIONELLA ENGAGEMANG KUNNAT UPPRÄTTAS ENLIGT NÄRMSTA SIDOR. CHEFREDAKTÖREN

SOLDATUTBILDNINGEN. Jag har i tidigare nummer skrivit om värnpliktens upphörande och om planeringen av yrkessoldater.
Läget f.n. är att Försvarsmakten har beslutat att anställa 3.800 soldater/sjömän totalt. Dessa skall anställas på kontrakt under högst 12 år. Vad som sedan händer dessa, sådär 35-åringar, är ännu ej utklarat. Av dessa 3.800 har nu – senvåren 2011 -- huvuddelen genomfört tre månaders grundläggande utbildning (GMU). Resterande får sin utbildning i höst.
Utbildning/anställning av officerare och specialistofficerare (jämför underofficerare/underbefäl fr. längre tillbaka) fortgår, sannolikt utan problem. Jo, ett problem kan vara att officerarna blir akademiker i första hand. Deras utbildning styrs av Utbildningsdepartementet, ej av ÖB. Lärarna är adjunkter och docenter. Chefen för Krigsskolan, där utbildningen i huvudsak sker, saknar inflytande. Dock disponerar han 2 timmar per vecka för "militär verksamhet". Alltid något!
Direktutbildningen av personal till Hemvärnet sker enligt plan på alla kvarvarande förband runt landet.
Nästa år, 2012, kommer kraftsamling att ske till utbildning av "visstidstjänstgörande" soldater.
Dessa är tänkta att då och då göra uppehåll i sitt ordinarie arbete för tjänstgöring, företrädesvis utomlands. Hur detta ska klaras av, får vi se. Kanske inte helt lätt få arbetsgivare att ge tjänstledighet till just de soldater vi efterfrågar. Kanske deras karriär blir något hackig.
För att visa på Försvarsmaktens reducering, torde vi under 2011 totalt ha utbildat ca 1.000 soldater under tre månader. För en del år sedan utbildade vi upp mot 40.000 man under i snitt 8 månader årligen. Viss skillnad.
Från Högkvarteret (HKV) kan vidare nämnas att stabsofficerna blir allt bättre på att städa. Vid besök i Högkvarteret fann jag en gammal kollega i städskrubben. Han letade efter AJAX.
Orsaken härtill visade sig vara, att HKV vid upphandling av nytt städavtal , fastnat för en av Stockholms största städfirmor. Dock: Ingen av denna firmas anställda kunde släppas in i byggnaden, då det för inpassering krävs svenskt medborgarskap.
Sopa på, major!

Lars Josefson -- 004

SVENSKA FLYGOPERATIONER ÖVER LIBYEN. Efter begäran från FN beslutade Sveriges riksdag den 1 april 2011 om svenskt deltagande i NATO-insatsen mot Khaddafi-ledda Libyen. Operationen avsåg – i överensstämmelse med Säkerhetsrådets beslut – upprätthålla en flygförbudszon över landets största

och norra del jämte angränsande farvatten, vari också ingick att säkerställa vapenembargo dvs införselstopp av vapen.
Eftersom Sverige första kalenderhalvåret hade huvudansvaret såsom "leading nation" för den ena av EU två anbefallda NBG-styrkor (motsv), sagda period, så fanns även en härför närmast insatsberedd svensk flygunderstödsdivision, om 8 JAS 39 Gripen jämte ett lufttankningsplan Hercules och basenhet. I början var dessutom ett sambandsflygplan inplanerat men uteslöts. Organisationsansvarigt förband hemma i Sverige var F 17 Kallinge/Ronneby. Flygstyrkechef dvs insatsledare, "chief of operations", var överstelöjtnant Anders Segerby och divisionschef JAS-piloten, major Michael Lundquist. Den svenska kontingenten räknade vidare drygt dussinet stabsofficerare uppe i en gemensam operativ ledningsstab i en NATO-bas i norra Italien. Den 2 april lyfte de första Gripenplanen mot NATO-basen Sigonella på Sicilien.

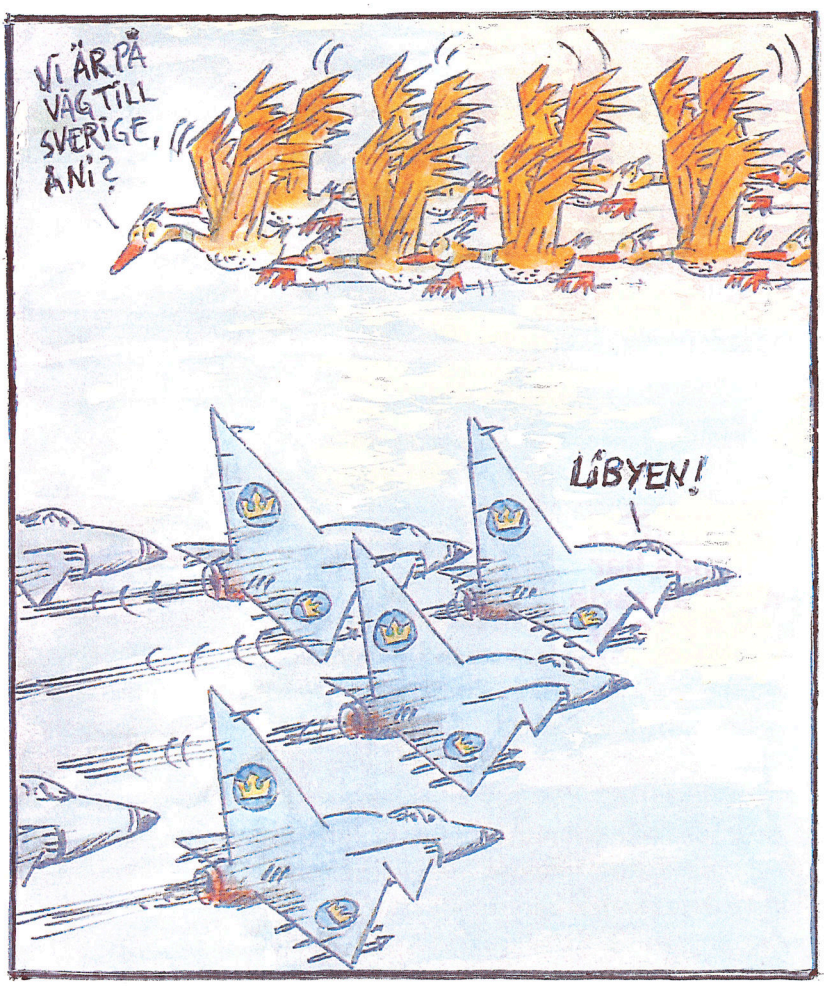

Rydéns ***Flyttfåglar*** (Tidningen Land 5 april 2011)

Som svensk underhållsofficer är jag litet förvånad – för att inte säga kritisk – till att den svenska flygstyrkan ej medförde ett effekthöjande, brukligt -- men inte absolut nödvändigt – tilläggsbränsle utöver normalsatsen. Tillägget fanns ej på Sigonella vid ankomsten! Hade man inte skickat ner rektrupp i förväg?
Under Kalla kriget var jag som brigadkvartermästare skyldig hålla reda på vilka fordon – inte minst pansar och var – som behövde bensin resp. diesel. Dessutom var rutinen att skicka ut rektrupp.
Svensk förbandsbenämning var FL 01 (Första Flygstyrka Libyen). Den 7 april utfördes första uppdraget, som varade i 32 minuter. Det svenska uppdraget -- inom ramen för de NATO-ledda flyg- och marinoperationerna -- varierade över tiden. Under den första tiden hade svenskarna vissa jaktuppdrag på så sätt att man låg i beredskapsläge för att skjuta ner eventuellt libyskt flyg, som bröt mot flygförbudszonen.
Efter politiskt tolkningskäbbel i Sverige över egna förbandets uppgift så fastslogs att denna var spaning – ej annan stridsuppgift. Beslutet var delvis orsakat av att NATO på ett tidigt stadium nedkämpat huvuddelen av det libyska stridsflyget. Den svenska styrkan kom under hela insatstiden att utföra totalt 574 uppdrag, varav 502 utgjorde spaning. Dessa skedde inom ramen, att skydda civila, varvid krävdes spaning mot huvudsakligen flygplatser, luftvärnsställningar, stridsvagnar samt artilleri – men också oljedepåer.
JAS-planen flög alltid två och två i rotar. Rotechefen hade en högmodern spaningskapsel på sitt plan medan rotetvåans uppgift var att hålla utkik efter flyg- eller lvhot med hjälp av radar och olika

varningssystem men även visuell markobservation. Bland FL 01 markpersonal fanns kvalificerade fototolkar samt dito utrustning för erforderlig sovring och analys i det ytterst omfattande foto-materialet. Från bilder på en oljedepå, utanför Tripoli, kunde NATO-kommandot exvis räkna ut hur mycket drivmedel Khaddafis styrkor hämtade och bilda sig en uppfattning om deras storlek. Efter ett annat spaningsuppdrag kunde bl.a. visas fotot på en av 7 libyska fregatter. Dagen därpå sänktes samtliga! Det svenska flygspaningsförbandet väckte mycket positiv internationell uppmärksamhet.

Plan ur den svenska JAS-divisionen utgångsgrupperad för uh-service av egen baspersonal på Sigonella-basen
Foto: Malin Hoelstad

Efter fortsatt svenskt politiskt käbbel om Libyen-insatsen beslutade riksdagen den 17 juni att reducera antalet Gripenplan till 5 men ändå utöka antalet uppgifter för förbandet samt förlänga missionstiden med 90 dagar! Härutöver beslutades tillförsel av en svensk bordningsstyrka, amfibieförband dvs 20-talet kustjägare, att ombordbaseras på exvis lämpligt brittiskt örlogsfartyg, i avsikt att bättre stoppa khaddafi-libysk vapensmuggling etc. Den svenska styrkan sändes aldrig ner till operationsområdet, då inget insatsfartyg anvisades.
21 september förlängdes insatsen ytterligare men dödades Libyens diktator Khaddafi den 20 oktober, varpå det svenska deltagandet i FN-sanktionerade Libyenoperationerna avslutades 24 oktober.

Gripenplanens långväga spaningsuppgifter medförde stort behov av lufttankning. Foto: Johan Lundahl

Bengt Hällkvist -- 050

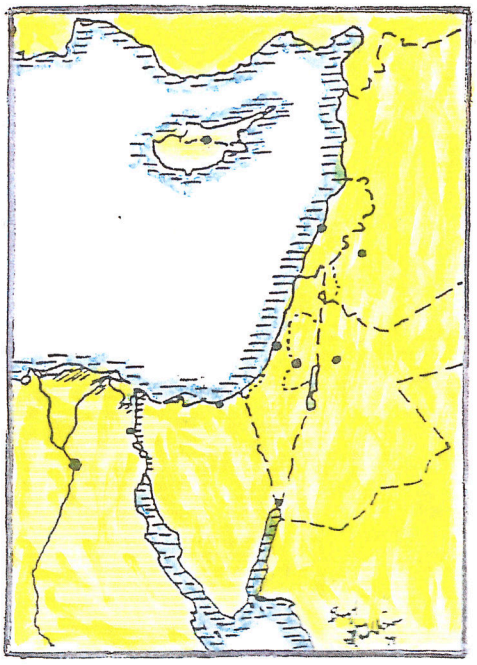

Politik i MELLANÖSTERN

VID NEDANSTÅENDE GRANSKNING AV VÅR EGEN MISSION AREA HAR BEAKTATS, ATT DENNA HAR HAMNAT MITT I EN NYGAMMAL KONFLIKTHÄRD MELLAN ISLAM – FRAMFÖR ALLT ISLAMISM – OCH JUDENDOM MEN OCKSÅ KRISTENDOM. SAMTIDIGT HAR ÄVEN OMFATTANDE MOTSÄTTNINGAR UPPSTÅTT TILL FLERTALET SITTANDE REGIMER I ARABVÄRLDEN – "ARABVÅREN" ETC. TILL RÅGE PÅ ALLT HAR JU FRAMFÖR ALLT al-QAIDAS HÖGSTE LEDARE, OSAMA bin-LADEN, STUPAT TIO ÅR EFTER "11 SEPTEMBER".

ARABISKA VÅREN – OCKSÅ KYLSLAGEN

Inom bl.a. historisk vetenskap används emellanåt begreppet paradigm, när man med ett ord vill ange eller sätta etikett på ett tankemönster/tidsepok, som allmänt tillämpas på sagda forskningsområde. Såsom ett nytt paradigm skulle man kunna framhålla "Den Arabiska våren", vilken kort sagt inleddes under början av året 2011. Med ordet "vår" brukar man ju många gånger mena något nytt, som börjar tina upp, spira -- dvs en utveckling i positiv bemärkelse.

Väldigt många är överraskade av vårens utbrott. För egen del blev jag inte så. Inte att den utbröt -- för den har varit väntad länge bland något sånär initierade. I stället bestod överraskningen i att den kom nu -- i förra årsskiftet. Fast egentligen hade jag börjat ana oråd tidigt hösten 2010, då ganska kraftiga religiösa motsättningar utspelades i Egypten. Dess befolkning räknar ju c:a 80 miljoner invånare, varav 10% kristna och därav i sin tur absoluta huvuddelen kopter. Landets majoritetsbefolkning är i princip sunnimuslimer men där på många håll förekommer mer eller mindre politiska influenser – stundom extrema sådana varibland Muslimska Brödraskapet är störst och mest känt. En del sakkunniga vill påstå att "vårkänningarna" skymtade redan 2005 med bl.a. Brödraskapet inblandat och ökad diktatur från Mubarakregimen som följd. Som alla torde veta har ju diktatur eller envälde varit rådande av mer eller mindre kraftig art i så gott som alla muslimska länder. Möjligen kan undantag i viss mån göras för Turkiet i modern tid.

Att man så allmänt talar om vår kan nog bero på att befolkningarna i Nordafrika samt Mellanöstern inspirerades av den förste diktatorns fall i Tunisien.

Den 17 december 2010 tog den hårt arbetande gatuförsäljaren Mohammed Bouazizi och antände sig själv på gatan i Tunisförorten Sidi Bouzid såsom protest mot den korrumperade polisens behandling/uppförande mot hans försörjning. Han fördes omedelbart till sjukhus, där han dock avled några veckor senare. Då hade redan händelsen massdistribuerats via al-Jazeera, Internet och Facebookspridning m.m. Det var så det började. Våldsamma demonstrationer mot höjda matpriser och ar-

Mohammed Bouazizi självantände sig -- startman Arabiska våren.
Foto: Peter Haber, Time

(Forts. nästa sida)

betslöshet utbröt nu i Algeriet och Tunisien 8 januari men framför allt mot den korrupta regimen och dess hårdföra polis. Utvecklingen ledde till att Tunisiens diktator, president Zine al-Abidine Ben Ali, och dennes hustru Leila Trabelsi, flydde till Saudiarabien den 14 januari i tron att flykten skulle bli enbart tillfällig. De räknade med att upproret under tiden skulle slås ned av landets hårdföra polis kanske med hjälp av gode vännen Muammar Khaddafi i Libyen. Dock ställde inte armén samfälligt upp som förtryckare. Revolutionen i Tunisien kom därför att bli förhållandevis oblodig och döptes därför till *Jasminrevolten*. Tunisiens premiärminister Mohammed al-Ghannouchi tog över makten. Den 20 juni dömdes störtade president Zine al-Abidine Ben Ali och hans hustru i sin frånvaro till 35 års fängelse vardera samt böter på 420 miljoner kronor.

Islamisten al-Ghannouchi
Foto: M. von Rohr, Tempus 49/ 2011 och Der Spiegel

Tunisierna blev nu arabvärldens avantgarde och Jasminrevolten kom sedan också att starta den kedjereaktion av revolutioner – mer eller mindre oblodiga – som kom att sammanfattas i begreppet *Den arabiska våren* , vilken rullade vidare resten av våren i Mellanöstern. Efter president Ben Alis fall hölls sedan val i oktober, varpå arbetet med en ny författning inleddes. I oktober hölls landets första fria val någonsin, vilket vanns av det tidigare förbjudna, islamistiska Ennahdapartiet. Den förre regimkritikern Moncef Marzouki från vänsternationalistiska partiet Samling för republiken (CPR)utsågs till Tunisiens president den 12 december. Om landet härefter får lugn är dock inte helt säkert. Demokrati eller islamism är frågan?

25 januari uppstod – inspirerat av händelserna i Tunisien -- omfattande demonstrationer i Kairo med krav på att Egyptens president, Hosni Mubarak, skulle avgå. Demonstrationerna fortsatte de kommande dagarna, varvid Tahrirtorget i Kairo kom att utgöra centrum. Liksom i många andra länder avrådde svenska utrikesdepartementet 30 januari från alla icke nödvändiga resor till Egypten. Resebyråerna började evakuera svenska charterturister. Bortåt 100 personer uppges ha dött under de dittills senaste dagarnas protester. Den 2 februari inträffade blodiga kravaller i Kairo med sammandrabbningar mellan regimvänliga och demonstranter, varvid noterades flera döda och hundratals skadade.

Utvecklingen ledde till att Egyptens president, Hosni Mubarak, måste motvilligt avgå en dryg vecka senare och överlämna makten till militären. Mubarak förs tills vidare i säkerhet i Sharm el-Sheikh. Egyptens polis och framför allt dess säkerhetstjänst hade hela tiden varit mycket hårdför mot demonstranterna, vilka i mycket stor utsträckning bestod av ungdomsgrupper, varav gruppen *6 april* väckte mest uppmärksamhet. Sammandragningar på

Pansarenheter ur armén hindrade ibland polis och säkerhetstjänst från att utföra övervåld mot demonstranter och annan allmänhet men gjorde dock mest "för fot gevär" dvs inget ...
Foto: Ur Tempus 20/2012.

(Forts. nästa sida)

Tahrirtorget kunde med lätthet åstadkommas med hjälp av den senaste tidens nya sociala, digitala nätverk med mobiltelefoner, Skype, Facebook, Twitter m.m. Dessa medel visade sig omöjliga för myndigheterna att slå ut helt och därigenom slå ned folk- eller ungdomsoppositionen. Det sistnämnda avser i första Kairo med förorter. Där religiösa kravaller 8 maj. 190 personer greps.

Fältmarskalk Tantawi
Foto: Ur Tempus 47/2011

Ute på landsbygden, där sagda tekniska medel var/är mera sällsynta var befolkningen -- även på grund av lägre allmänbilding -- mera lojal mot regimen och kunde därför emellanåt bussas in till Tahrirtorget för motdemonstrationer såsom stöd för regimen, vilken kommit att ledas av Militärrådet för De Väpnade Styrkorna under befäl av fältmarskalk Hussein Tantawi. Sagda organ utgjorde resterna av Mubaraks ordning. Landets tidigare president, Hosni Mubarak, fördes sjuklig/sängliggande till Kairo och ställdes där inför rätta, 3 augusti, anklagad för anstiftan till dödsskjutningar i samband med de tidigare protesterna medan han ännu styrde Egypten.

I maktspekulationerna har under år 2011 på olika sätt uppträtt politiska och/eller religiösa grupperingar såsom Muslimska brödraskapet -- inte helt avlägset från islamism -- och de än mer extremt islamistiska Salafisterna, vilka hyllar Sharia. Bland enskilda politiker har kunnat noteras Amr Moussa, f.d. utrikesminister som blev populär oppositionsledare och förra ledaren för FN:s atomenergikontrollorgan IAEA, el-Baradei, som också motsatt sig regimens bristande vilja eller förmåga att åstadkomma en säker demokratisk utveckling. Dock har regimen slutligen förmåtts att besluta genomföra allmänna parlamentsval i tre olika tidsåtskilda steg kring årsskiftet 2011/2012. Dock saknas synbarligen en normal valrörelse. Många misstänker att Tantawi vill försöka behålla makten åt sig och militären. Denna maktgrupp kan fortfarande i viss mån behålla USA:s långvariga stöd – även om vissa påtryckningar för demokratiska eftergifter sägs ha ägt rum – men för Egyptens medverkan i USA:s och EU:s inringning/strävan att hejda Irans nukleära ambitioner, dvs kärnvapenutveckling.

Men vad händer såväl utrikes- som inrikespolitiskt i Egypten om Muslimska brödraskapet och Salafisterna vinner en gemensam islamistisk seger i förestående val? Kommer Militärrådet och USA att acceptera detta? Vad kommer att ske med islamisternas m.fl. fiendskap till landets 8 miljoner kristna kopter? Det har ibland uppstått blodiga sammanstötningar på Tahrirtorget.

Egypten har sedan länge varit det mest viktiga landet i Arabvärlden på grund av sin storlek och betydelse. Därför är statens förtryck och vreden mot generalerna, som har styrt sedan Mubarak störtades, djupt oroväckande för dem, vilka alltjämt håller fast vid de förhoppningar, som uppstod på Tahrirtorget i januari 2011.

Prognoserna inför ovannämnda parlamentsval synes oklara. Kritikerna menar att valen är meningslösa om inte militären fastställer en tidpunkt då makten ska överlåtas till civila. Fältmarskalk Hussein Tantawi, som lovordades för att han övertalade Hosni Mubarak att avgå som president, står nu under växande tryck att själv avgå.

Gamla normer och rutiner sitter kvar. I stället för att avskaffa Egyptens hatade undantagslagar har militärledningen utvidgat dem och samtidigt skyddat sina egna intressen. Iakttagare varnar för att det kan bli val mellan ytterligheter, där å ena sidan armén står och på den andra sidan Muslimska brödraskapet, vilket än så länge – när detta skrives – bedöms vara den enda riktigt väl organiserade politiska gruppen.

Det får väl sägas vara märkligt hur välorganiserade valen, tidigare i höstas, var i granniandet Tunisien, där ju det islamistiska Ennahdapartiets framgångar underströk skillnaden mellan val, som organiseras såsom fria val i en flerpartistat till skillnad mot det närmast autokratiska Egypten. Fast trots det nyss sagda så finns ingen garanti för framtida demokrati heller i Tunisien efter islamistsegern där. (Jfr. redovisningen av Jasminrevolten i Tunisien ovan)

(Forts. nästa sida)

Folk samlas åter under tidig höst – som här -- på Tahrirtorget för att protestera. I bilden är det militärens misstänkta ovilja att släppa ifrån sig makten som belyses. Trots stora folkmängden inträffade ytterst få kända dödsfall – fast mörkertalet för Egypten sannolikt är stort – kanske för att de flesta våldsmotsättningarna utspelades enbart i Kairo eller dess närhet
Foto:
Ur Tempus 47/2011

Sedan många år har inbördeskrig eller andra mer eller mindre våldsamma motsättningar utspelats i Egyptens södra grannland Sudan. Detta har ju länge styrts -- under hårt förtryck – av presidenten och förre generalen Omar al-Bashir. Denne har infört sharia som muslimskt rättesnöre för nationen. Diktatorn har blodigt förföljt landets olika minoriteter.

Sudans president Omar al-Bashir

I nordväst – Darfurregionen -- har sålunda ej rätt troende nomadstammar jagats av Bashirtrogna milisband. Många gånger har flyktingar ur sagda nomadbefolkning tvingats fly västerut in i grannlandet Tchad. Dit in förföljde därvid starka milisförband, varvid FN och EU tvingades sätta in räddningstrupper. Härvid medverkade ju en svensk-finsk amfibiestridsgrupp under kanske ett halvår, vilket tidigare har redovisats i annat nummer av Sandpappret. Tyvärr kunde inte FN åstadkomma en trygg politisk lösning för Darfurs befolkning då Kina stött Sudan. Bashir är i Haag ICC dömd krigsförbrytare.
I södra Sudan har den huvudsakligen kristna befolkningen utfört en mångårig kamp – ofta i krigsform – mot den muslimske diktatorn i norr. Slutligen utformades i söder krav på politisk självständighet dvs ett skapande av ett självständigt, oljerikt Sydsudan. Processen har inneburit en svag men dock utförd FN-övervakning. Sannolikt har al-Bashir, just på grund av den pågående Arabiska våren, avstått från fortsatta trakasserier mot södra Sudan, varför folkomröstning kunde genomföras där, den 6 februari, med majoritetsresultatet att ett självständigt Sydsudan skulle skapas. Så skedde den 9 juli även om tvister mellan norr och söder i viss mån fortsatt till stor del orsakad genom oenighet om hur gränsen ska dras i aktuell oljeregion.

Kartgrafik: Ishaan Tharoor, Time.

(Forts. nästa sida)

Den 15 februari rullade den Arabiska våren vidare in i Libyen under intryck av utvecklingen i grannländerna – på ömse sidor – Tunisien och Egypten. Libyen är ett kargt land och från stadsregionen längs kusten utbreder sig söderut ett omfattande öde ökenlandskap av typ vi alla ökenveteraner känner till. Liksom i Sinai – fast betydligt större – så härskar sedan längst ner i söder ett stramt massivt bergsområde. I det här ödsliga landet var beduinernas – huvudbefolkningen – överlevnad beroende av klanens lojalitet och här föddes en gång den utpräglade klanstruktur, vilken alltjämt styr många aspekter av Libyens politiska liv.

Landets härskare har alltid regerat genom att spela ut klanerna mot varandra och Muammar Khaddafi, Libyens enväldige härskare sedan 1969, var en mästare på att manipulera det komplicerade nätet av allianser samt rivaliteter. Landet har cirka 140 klaner, stammar och andra mäktiga familjegrupper men bara 30 är så starka som erfordras för att direkt blanda sig i nationens styre. Mellan en del förekommer maktallianser sedan århundraden medan andra hyser slumrande rivaliteter.

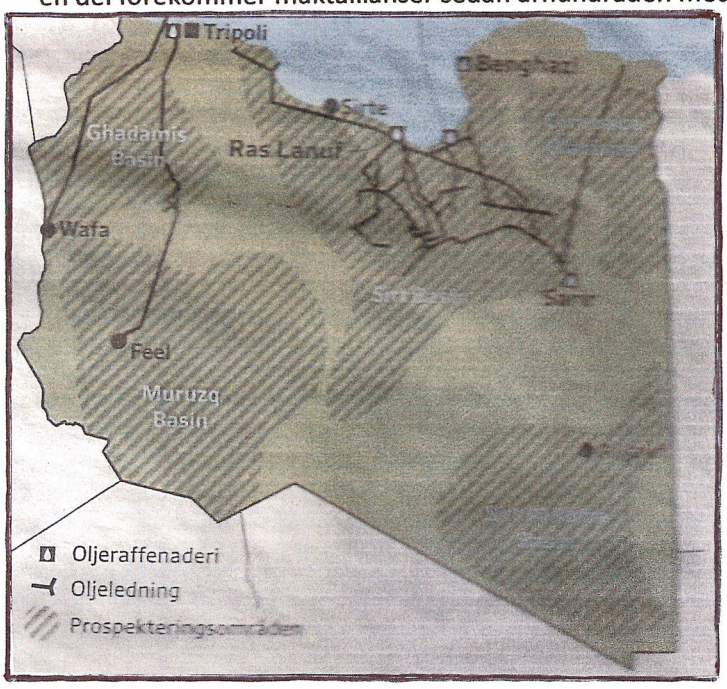

Kuststäderna Benghazi, Misrata och Zwara utgör hemorter för de välbärgade samt betydelsefulla familjer, vilka tillsammans med klanen Senussi sedan länge framstår såsom Libyens traditionella elit. Italienarna tog över Libyen från det turkisk-ottomanska imperiet och ockuperade det 1911 – 1943, varpå de allierade övertog kontrollen. 1951 blev landet självständigt och Sanusiyaklanens ledare blev Libyens förste och ende kung, Idris I.

Men år 1969 genomfördes så en oblodig statskupp av officerare och överste Khaddafi övertog makten. Den nye ledaren var påverkad av socialism samt den egyptiske ledaren Gamal Abdel Nassers pan-arabism m.m. Snabbt förlorade klanen Senussi all maktposition medan Khaddafis tidigare relativt svaga klan, Ghadafa, intog platsen överst i makthierarkin. Libyens viktigaste poster inom militär, underrättelsetjänst, polis och oljeindustri delades mellan Ghadafa samt de allierade klanerna Magariha och Warfalla. Genom denna maktuppgörelse blev systemet immunt mot förräderi och ingen vågade vända sig mot Khaddafi om ett svek betydde, att hela den egna klanen förlorade sitt inflytande. Khaddafis maktutövning blev en känslig balansakt, där klaner som samarbetade belönades medan klaner, vilka opponerade sig straffades hårt. Landets ledare införde en egen form av socialism, där bl.a. industriarbetare tog kontroll över företag och privategendom avskaffades. Libyens ekonomi kom att domineras helt av olje- och gasindustrin. Landet hade på 1980-talet 3 miljoner invånare men räknar -- när detta skrives senhösten 2011 -- 6,3 miljoner människor. Före det inbördeskrig som utkämpats i år fanns i landet minst 1,7 miljoner gästarbetare.

Den 15 februari startade upproret i Libyen -- mot Khaddafi – med demonstrationer i Benghazi. Två dagar senare rapporterades runt om i västmedia fortsatta våldsamma regimkritiska protester i såväl Libyen som Bahrain och Jemen m.fl. länder i Mellanöstern. Flera tiotal dödsoffer noterades. Khaddafis första anförande efter upprorets utbrott anses allmänt vara ett för honom typiskt tal, vilket förlöjligades i omvärlden medan det utgjorde bakgrund till ett blodigt inbördeskrig inne i landet. Den libyske ledaren svor att jaga sina motståndare "från hus till hus och i gränd efter gränd..." Detta var nästan bokstavligen sant när striderna intensifierades i Benghaziområdet med Khadaffis pansar och flyg insatta mot såväl otränade, lättbeväpnade rebeller som många civila. Striderna vidgades också till andra delar av landet vanligtvis i kustregionen. Förlusterna blev givetvis stora och blodiga på

rebellsidan. Följden blev att FN:s säkerhetsråd den 26 februari antog Resolution 1970, vilken fördömde bruket av dödligt våld i Libyen. Internationella sanktioner auktoriserades, eller fastställdes berättigade, och landets tillgångar ansågs kunna frysas. Samma dag bildades en alternativ övergångsregering på rebellsidan i Benghazi, landets näst största stad. Senare tillkom också sanktioner från EU.

Rydéns **Faller, faller ej, fall...** (Tidningen Land våren 2011)

Den 17 mars antog säkerhetsrådet Resolution 1973 – även den riktad mot Khaddafiregimen. Denna godkände inrättandet av en flygförbudszon. (Jfr. också föregående artikel "Nytt från Högkvarteret – FN-aktuellt" i denna tidning.) Sagda resolution påbjöd: "Alla nödvändiga åtgärder" vidtas för att skydda civila. Den gav dock inte ett mandat att avsätta Khaddafi. Resolutionen tillkom på franskt och brittiskt initiativ efter vädjanden från den libyska oppositionen. Fem länder i FN:s säkerhetsråd lade ner sina röster: Ryssland, Kina, Indien, Brasilien och Tyskland – men inget veto.

Påföljden blev snabba flyg- och sjöinsatser av Frankrike m.fl. men ganska snart ansågs det nödvändigt med samordning genom NATO.

Så skedde. Insatserna blev i första hand flygattacker mot khaddafilibyskt stridsflyg, luftvärn mestadels i anslutning till flygbaser samt mot pansar på marken. Även libyska sjöstridskrafter, som var insatta mot belägrade oppositionsstäder bekämpades. 10 maj utförde NATO-flyg kraftiga bombattacker mot Tripolis.

NATO:s stridsinsatser blev helt avgörande för att slå ut framför allt khaddafiregimens tunga stridskrafter eller vapensystem. Detta blev räddningen för både civila och rebellstyrkorna. I kampen ingick även att infånga Khaddafifamiljen med främst fadern samt åtminstone de söner som var officerare. Tre av dem var chefer för var sin brigad, varav Khamisbrigaden var mest fruktad. Flera av sönerna stupade och så även fadern Muammar Khaddafi, som efter att ha deltagit i hårda strider i anslutning till hans hemstad, Sirte, försökte undfly oppositionens allt starkare enheter men påträffades 20 oktober gömd inne i en vägtrumma/-tunnel, varifrån han drogs ut och dödades.

Foto: ÖstgötaCorrespondenten 31/12 2011
Scanpix

(Forts. nästa sida)

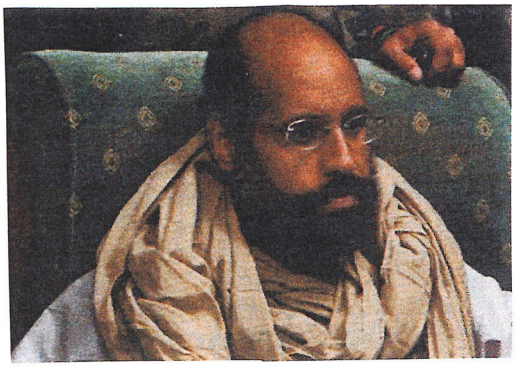

Saïf al-Islam

Khaddafis favoritson, den näst äldste och avsedd som efterträdare, Saïf al-Islam infångades den 19 november i södra Libyen och flögs sedan till Zintan uppe i norr. Han önskas av många ledarorgan ställas inför Internationella Domstolen i Haag, då han sedan länge är anklagad för krigsförbrytelser. Den temporära regeringen synes vilja ställa Khaddafisonen inför libysk domstol.
Klansystemet har synbarligen ånyo börjat göra sig gällande, dvs splittrande, varigenom övergångsrådet eller -regeingen har fått det svårt att komma till samförstånd.
Det blodiga inbördeskriget kan efteråt komma att medföra svårt till försoning mellan f.d. motståndarna eller att vidmakthålla eller rädda den nyss uppnådda demokratin. Blodsoffren var många – kanske tusental? Övergångsrådet har övertagit Tripolis såsom huvudstad.
Islamister har också påståtts ingå i övergångsrådet/-regeringen. Vilken påföljd i så fall? Kommer nu alla oklarheter kring Lockerbie-attentatet att skingras?

Den Arabiska våren nådde även – som antytts ovan -- det lilla furstendömet Bahrain i Persiska viken. När så skedde, den 17 februari, agerade den sunnimuslimske fursteregenten mycket hårdhänt mot oppositionella, som främst kom ur den shiitiska folkmajoriteten. Denna folkgrupp kunde följaktligen påräkna åtminstone visst stöd från de shiitiska mullorna i Iran. För att snabbt förekomma sådan utveckling slog sunni-fursten, Hamad bin Isa al-Khalifa, kraftigt ned demonstranterna, som med mobilers hjälp samlats på huvudstadens torg -- liksom i Kairo.
Bahrainfursten hämtade för säkerhets skull hjälp av starka, sunnitiska, pansrade styrkor från Saudi-Arabien. Hundratals oppositionella demonstranter fängslades, varav många också sägs blev torterade och åtminstone 35 dödade. De blodiga händelserna, i det vanligtvis ekonomiskt och ur hälssynpunkt välmående furstendömet, väckte förvåning i omvärlden även om de religions-politiska motsättningarna var kända sedan tidigare. Trots amerikansk stab och marinbas i öriket agerade USA enligt uppgift väl svagt för att stävja övergreppen. Kanske är Irans manipulationer i området en förklaring?

Den 24 mars noterades de första "våren-inspirerade" men häftiga protesterna i Syrien. Säkerhetsstyrkor uppges ha dödat flera tiotal demonstranter. Några veckor senare rapporterades den 15 april våldsamma regimkritiska demonstrationer på flera ställen i Syrien, varvid särskilt uppmärksammades oroligheterna i området intill staden Daraa nära sydgränsen mot Jordanien. Rapporteringen härifrån kunde möjligen bero på att västjournalister från jordanskt område hade viss möjlighet att se in i den annars tillslutna syriska diktaturen. Samtidigt må framhållas närheten av flyktvägar över gränsen in i Jordanien.

Oroligheterna spred sig efter hand till återkommande sådana men till växlande platser eller områden, vilket var möjligt med mobilteknik etc. men också nödvändigt för att undvika onödiga förluster. Syriska väpnade styrkorna inkl säkerhetstjänst och polis var/är ju så överlägsna. Den 7 maj anfölls den syriska kuststaden Baniyas -- inte så långt från Turkiet -- av regimtrogna trupper. Samtidigt skärpte USA tonen mot Bashar al-Assads hårdföra regim och hotar med ytterligare åtgärder

Regimtrogen skadad soldat får vård på sjukhus men inte skadad rebell. Foto: Hussein Malla/ AP

om inte regimen stoppar der brutala våldet mot demostranterna. Dock har Syrien hela tiden kunnat räkna med stöd i FN från Ryssland och Kina och i Arabvärlden vanligtvis av Irak samt Algeriet. Till dessa kan säkert läggas alliansvännen i Palestinakonflikten – det icke-arabiska Iran. Utvecklingen har efter de första månadernas hårda nedslag med åtföljande kontrollmöjligheter ändrats till det sämre – sett ur Assad-regimens intressen. Dock intog armén Hama 31 juli efter belägring 1mån. 140 dog.
Sedan minskade regimens förmåga. Dels lämnade en del soldater men också officerare sina förband eller kaserner, då de inte ville skjuta/dittills civila, obeväpnade demonstranter. Detta medförde att regimens auktoritet undan för undan försvagades i bl.a. de stora städerna Homs och Hama men också andra större områden för att inte tala om själva Damaskus mot slutet av sommaren. Sagda städer delades upp i sektioner för bättre "rensningsmöjligheter"och tillkom vägspärrar samt kontroll-stationer. Det allt hårdare dödläget förändrades emellanåt av demonstrationer och ibland regim-motstånd, vilka ledde till än hårdare dödligt våld och några polisstationer, en bit från Damaskus, stacks i brand av oppositionella. Väpnade attacker/överfall från tidigare regimtrogna officerare och soldater har förekommit. Efter sådana insatser har ibland Turkiet möjliggjort gränspassage för skydd. Risken för inbördeskrig bedöms av många såsom stor. Nära årsslutet anlöpte ett ryskt lastfartyg syrisk hamn med vad som förmodas var omfattande ammunitionslast, vilket kan ge en indikation på förberedelser för regimens kamp till det bittra slutet.
Mot årsslutet har Assad dock accepterat ankomst av 165 observatörer från Arabförbundet att över-vaka att inte väpnat våld utfördes omotiverat eller mot civila, att frige fångar samt ta bort militären från städerna. Denna missions ledare var dock generallöjtnant Ahmed al-Dabi, som tidigare varit chef för Sudans okända underrättelsetjänst! Övervakningen blev fullständigt värdelös och Assads styrkor kunde fortsätta sina fruktade insatser på andra okontrollerade områden. Ganska snart avsade sig en algerier, Anwar Malek, obervatörsuppdraget." Bashar ville ha en sköld och det fick han i oss" fram-höll Malek i en intervju. Redan nu till årsskiftet bedöms 5000 personer ha dödats.
I Homs, som varit utsatt för flera blodiga Assadbelägringar har – av överlevnadsskäl – krigshumorn spirat. Sålunda: Ett skämt handlar om en man, som kommer hem till frun med en kyckling. Han föreslår att hon ska tillaga den i ugnen. Det finns ingen gas, berättar hustrun. Ja, men spisen då, före-slår mannen. Ingen elektricitet, säger hustrun. Kycklingen, som är räddad till livet, spritter till och säger: "Allah, Syrien, Bashar och ingen annan!"
Assad leder alltjämt en ännu lojal regering. Till skillnad mot Libyen har det inte skett många avhopp inom ledarskapet eller ens i den syriska, diplomatiska kåren. Många anser situationen ungefär den-samma som i början av upproret. Bortsett från att en del soldater och officerare har deserterat så är de viktigare säkerhetsstyrkorna – som domineras av Assads egen Alavitklan -- intakta. Deras lojalitet plus det försiktiga stödet från landets rädda, kristna minoritet betyder, enligt en del, att Assads fall är varken nära förestående eller ens troligt. Andra har dock en annan uppfattning och menar att Assads auktoritet underminerats och han anses sakna legitimitet. Ambassader drar ner drastiskt på personal och invånare i Damaskus visar ökad nervositet sedan bomber exploderat i en välbefäst del av sta'n i december. Som tur är för Assad är politiska oppositionen i exil dessutom splittrad.

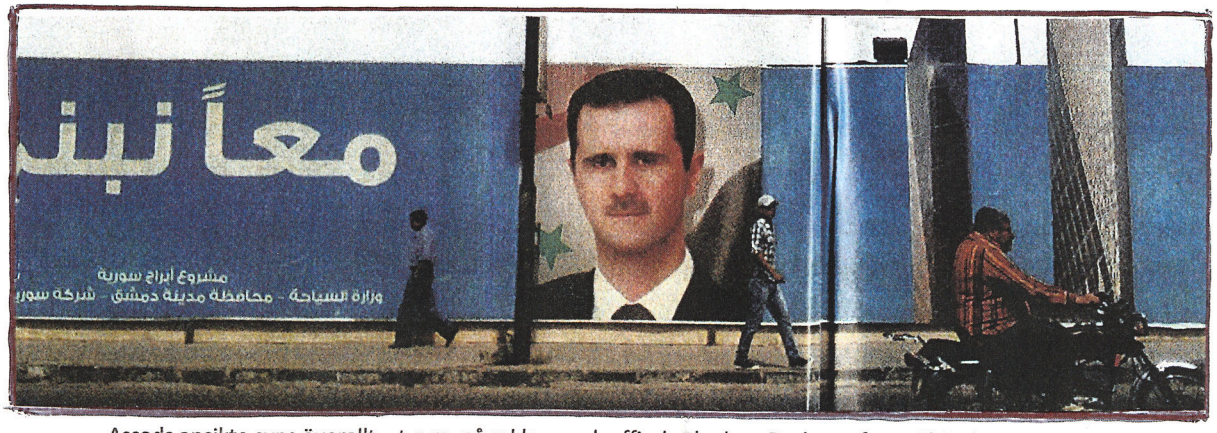

Assads ansikte syns överallt – t.o.m. på reklam- och affisch-plank. Beskuret foto: Okänd ur Time.

På Arabiska halvöns sydspets ligger -- eller kanske snart låg -- militärdiktaturen Jemen. Även här utbröt den Arabiska våren. Det som började såsom fredliga protester 17 februari mot president Saleh, vilken hade innehaft makten sedan 1978, urartade etappvis i en väpnad konflikt, som involverade olika stammar och miliser.

President Ali Saleh

Den jemenitiske presidenten Ali Abdullah Saleh anlände i slutet av november till SaudiArabiens huvudstad, Riyadh, där han undertecknade ett avtal enligt vilket han ska avgå. Uppgörelsen mellan Saleh och den jemenitiska oppositionen är ett resultat av sex grannländers medling mellan parterna. Saleh överlåter makten till sin ställföreträdare i väntan på nyval. Presidentens motståndare har protesterat mot hans regim ända sedan årets början. Han har varit nära en överenskommelse flera gånger men har ångrat sig i sista stund. Salehs ångerbenägenhet torde orsakas av att han vill uppnå skriftliga garantier om straffrihet efter att han avgått. Den jemenitiska regimens hårda tillslag har ju skördat hundratals liv och skadat flera tusen. För detta vill han således undgå straff. Saleh återvände överraskande till Jemen i början av denna höst och då kommen från SaudiArabien, där han hade vårdats för sviterna efter en attack mot hans palats i juni.

Jemen utgör också en viktig språngbräda för al-Qaida, varför det inte förvånar att en av terrororganisationens större ledare, Anwar al-Awlaki, kunnat dödas vid en flygattack med drönare mot honom 30 september. Till råga på allt pågår dessutom närmast konstant ett sjöpiratkrig i Adenviken precis söder om Jemen och som EU försöker bekämpa, varvid svenska örlogsförband medverkat.

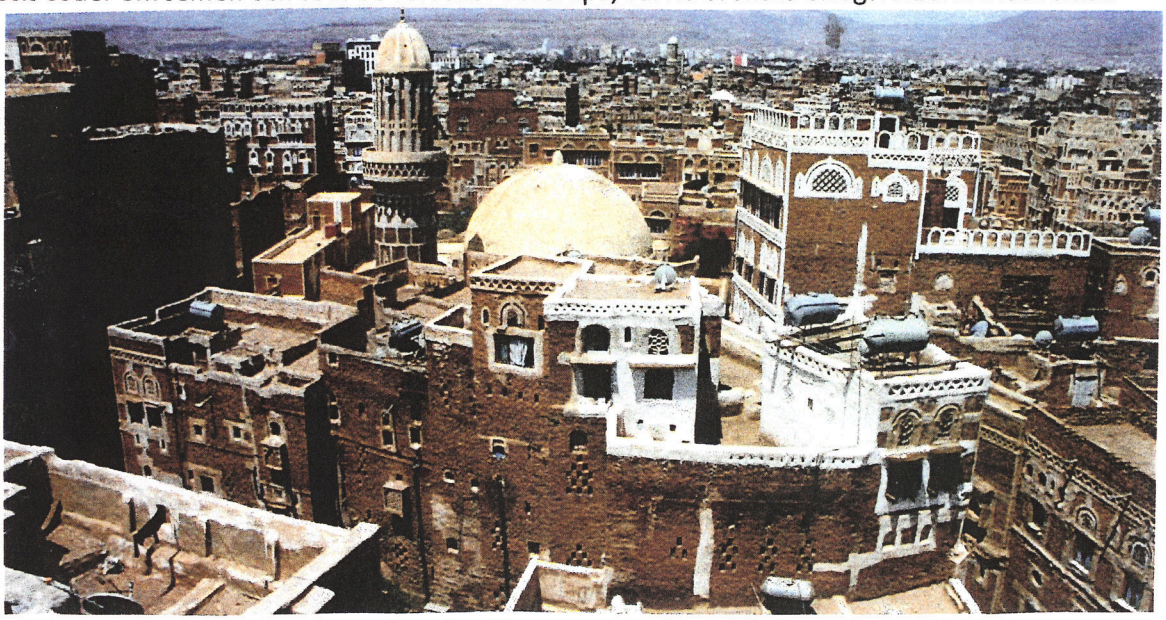
Jemens huvudstad Sanaa Foto: Okänd

Vare sig Jordanien, Qatar eller SaudiArabien har i direkt mening drabbats av den Arabiska våren. Jordanien hyser -- utöver den egna jordanska befolkningen -- också en stor palestinsk sådan, som inte har några varmare känslor för den jordanska kungen eller hans folk. Härför måste landets kungamakt arbeta förebyggande vad avser ekonomi och sociala reformer för att också skapa förtroende hos palestinierna. Dessa ej tillträde till Jordaniens Försvarsmakt och polis. Vissa reformer åt jordanierna.

Vad gäller SaudiArabien så saknar detta land fullständiga rättigheter i många fall och utgör landet en fullvärdig diktatur med en ålderdomlig lagstiftning. Landet kommer att få svårigheter, när kraven i överensstämmelse med den Arabiska våren når landet. Det månghövdade kungahuset torde behöva fly landet för egen överlevnad. Kraven på demokrati kommer att följas av våldsamheter eller inbördeskrig. Qatar är visserligen ingen demokrati utan lever snarare under välvillig diktatur, som sakteliga genomför "mänskliga" reformer. Landet har verkat i Arabförbundet som humanitär medlare

Osama bin-Ladens dödsfall

Den 1 maj genomförde USA en för omvärlden fullständigt överraskande dold operation i Pakistan, varvid al-Qaidas högste ledare Osama bin-Laden dödades, vilket snabbt redovisades i ett extrainsatt TV-tal, där president Barak Obama berättade för USA:s folk och som påföljd övriga världen om vad som hänt..

Specialtrupp, som 24 vältrimmade NAVY Seals , genomförde -- efter månadslånga förberedelser, inkl satelitspaning -- en inflygning med två helikoptrar mot anfallsmålet, bin-Ladens hemliga förläggning, i Abbottabad långt inne i Pakistan och relativt nära huvudstaden Islamabad. Operationen lär ha hållits hemlig även för Pakistans myndigheter, vilket i så fall innebar en allvarlig folkrättslig kränkning – men angavs ha varit nödvändig sekretess med tanke på den omdiskuterade roll som landets säkerhets-tjänst ofta sägs spela. Vad gäller säkerhet synes sådan ha varit väl tillgodosedd för Osama bin-Ladens egen del genom att en officersakademi fanns upprättad bara en dryg kilometer bort. Hans egen förläggning hade disponerats i flera år och bestod av en stor muromgärdad villa, vars murar varierade mellan 3,5 och 5 m i höjd. Utanför villan patrullerade regelmässigt vaktpatruller – kanske avdelade från officersakademin -- med möjlighet att tillkalla förstärkning därifrån.

Operationen med dödsskjutning av al-Qaidaledaren väckte starka reaktioner runt om i världen. Senare beslutade Barak Obama att bilder på den döde terroristledaren inte skulle offentliggöras.

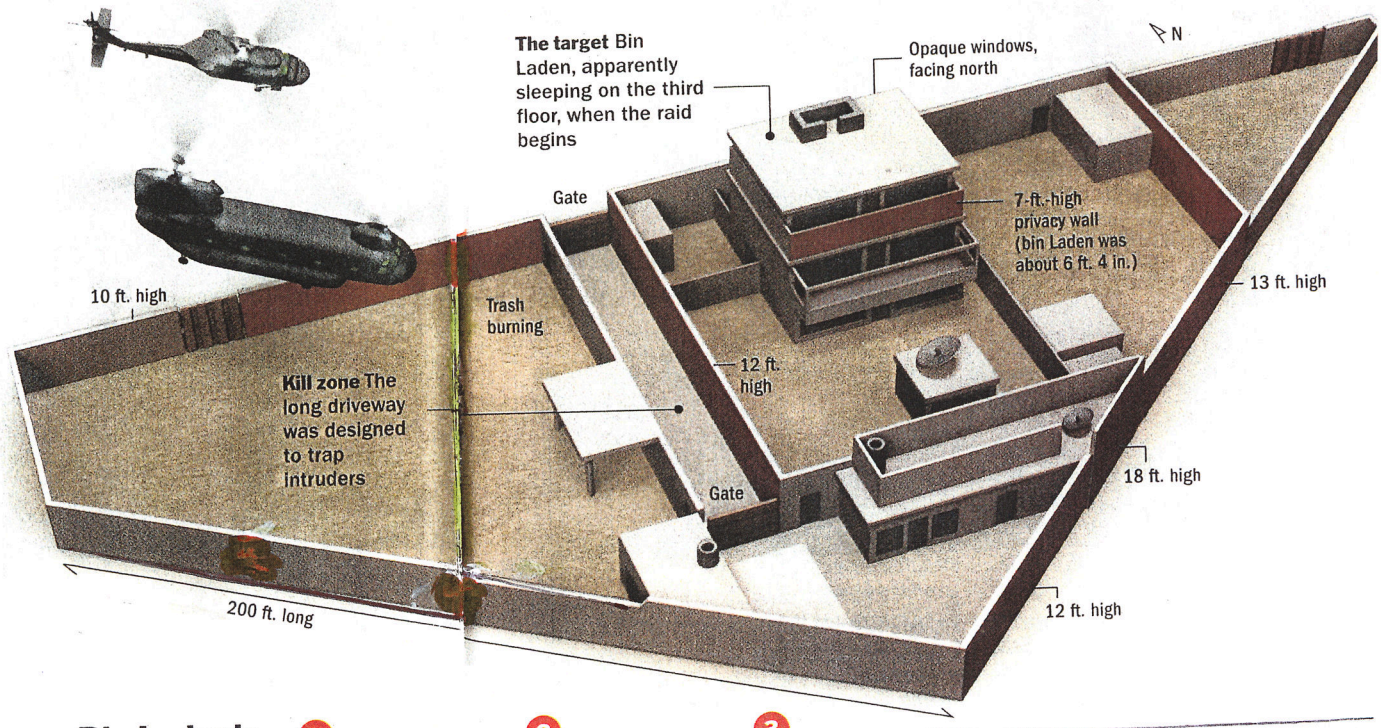

Bin Laden's Last Minutes

A decade in hiding comes to an end

1 A pair of helicopters carrying about 24 Seals **swoops in on the compound.** One chopperful fast-ropes in, while the other lands and disgorges its Seals

2 For most of the Seals' 40 minutes on the ground, **the team engages in a firefight,** clearing the small building first, then reaching bin Laden and his family on the second and third floors of the main building

3 In the final showdown, bin Laden and others resist. There are suggestions a woman is used in an attempt to shield bin Laden, who is **killed by a shot over the left eye**

4 U.S. personnel sweep through the compound **collecting computers and documents** for later use by intelligence teams seeking clues about al-Qaeda

5 One of the choppers, after landing with mechanical problems, **is destroyed** once remaining noncombatants have been moved safely away

6 The Seals team **departs in the functioning chopper** and a backup, along with bin Laden's body

7 A coded message is sent to Washington— "Geronimo: E-KIA," indicating that **bin Laden is dead**

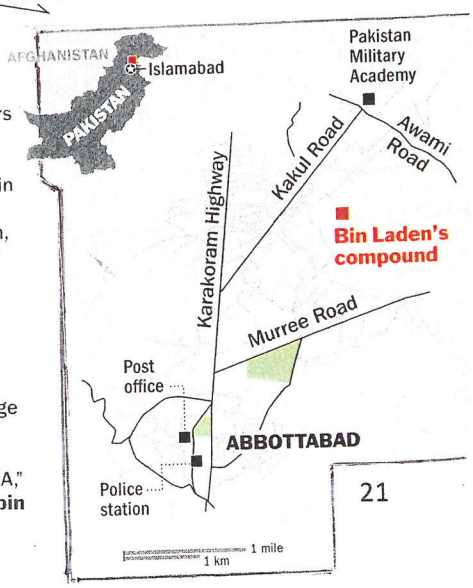

Source: U.S. Department of Defense

Bengt Hällkvist -- 050

ffffff

Stabsredaktörens spalt

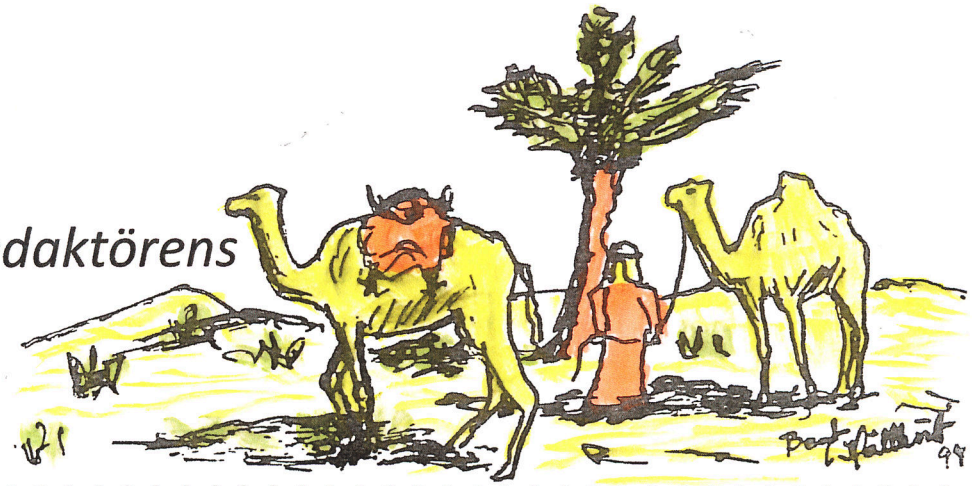

++

VÅR UTMÄRKTE STABSREDAKTÖR INSÄNDE TILL MIG SOM CHEFREDAKTÖR NEDANSTÅENDE TANKAR REDAN TIDIGT I VÅRAS MEN TRODDE ATT VAD KÅBE SKRIVIT EGENTLIGEN VAR ÖVERSPELAT. ICKE SÅ – TVÄRTOM! MED 2011 ÅRS FREDSPRIS ACCENTUERADES YTTERLIGARE BETYDELSEN AV DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA MEN OCKSÅ AV DEN "ARABISKA VÅREN". LIU XIABU ÄR DÖMD TILL 16 ÅRS FÄNGELSE!

.....

Välkommen i gänget Liu Xiabu

Oss fredspristagare emellan...

Hur låter det?

När jag tittade på förra årets fredspriskonsert från Spektrum i Oslo kom jag plötsligt att tänka på att alla vi medlemmar av FN-bataljon 72 M faktiskt har något gemensamt, nämligen att vi faktiskt skulle kunna kalla oss fredspristagare. Till en liten -- men dock del i alla fall.

Så lite sent men icke desto mindre uppriktigt säjer jag bara: Välkommen i gänget Liu Xiabo! Måtte du snart bli utsläppt från den oansenliga boning, där du nu i strid mot folkrätten tvingas tillbringa dina dagar.

Var Liu Xiabo eller Kåbe rätt pristagare? Chefred

Du som läser detta är säkerligen på det klara med att 1988 års fredspris gick till FN:s fredsbevarande styrkor för arbete i krigshärjade länder. Bat 72 M under ledning av Göran Wetterlund var de facto en del av nämnda styrkor och alla som ingick i bataljonen borde väl således i någon pytteliten mening vara fredspristagare.

Det stannade vid tanken

Jag minns, att jag den gången -- 1988 alltså -- hade vissa planer på att dra till Oslo för att delta i prisutdelningsceremonin men insåg snabbt att jag inte hade råd. Det var redan då så fruktansvärt dyrt i Norge och jag förmodar att Stortinget inte hade några planer på att stå för mina kostnader. Dessutom insåg jag, att mina chanser att bli insläppt var att betrakta som obefintliga. Det hade knappast hjälpt hur mycket jag än viftat med presskort och ett antal nummer av Sandpappret.

Men det är klart att ett kul kåseri i Sandpappret hade det alla gånger kunnat bli. Nu är det väl i stället risk för att jag upprepar mej och repriserar vad jag redan berättat om för snart ett kvartssekel sen. Men skulle det vara så illa kanske jag vågar hoppas på att alla läsare glömt det.

Utebliven Nobelmiddag i Oslo. Men kanske borde man i alla fall investera 500 kronor för Nobels fredsmedalj modell större eller åtminstone 400 kronor för den mindre varianten. (Hade ingen aning om att man som före detta FN-soldat -- nåja, stabsredaktör då -- har rätt att bära den förrän jag läste Lars Josefssons rader i förra numret av Sandpappret.) Vem vet, den skulle kanske gå bra ihop med medaljen för avverkad Vätternrunda nio år f.S. (före Sinai). 1970 med andra ord.

Slutet inte gott

Kan till sist inte låta bli att berätta hur det till sist gick med den kombinerade skrivare-skanner kopieapparat (SCX 3205) som jag berättade om i förra numret. Trots Samsung-supportens Anki och hennes kolleger blev det aldrig någon fason på den."Scan to"-funktionen (skanning från skrivaren till datorn) fungerade bara när den själv kände för det men tursamt nog fanns det också ett annat nästan lika enkelt sätt att skanna, nämligen via hanteraren för skanning och fax. Den metoden fungerar som den ska och jag kan förvisso nöja mej med den. Men jag tvingas ändå konstatera att i alla fall mitt exemplar inte håller vad Samsung lovar och det går inte att komma ifrån att det retar mej.

Kåbe Lidén – 037

ffffff

Kunde tänka mig det. Rätt svar: Ingen av dem är en ökenråtta. Den skulle nog Montgomery gillat.

Bengt Hällkvist -- 050

Collage: Bengt Hällkvist

Har då någon ökenbroder hört denna sedelärande historia?
Shejk Mahmoud hade många fruar och därtill barn – för att inte säga massor av barnbarn. Shejken var modernt tänkande och drog sig ofta tillbaka ensam till sitt datorrum. Dit hade ingen spontant eller oombedd tillträde – utom favoritsonsonen Ali.
Lille Ali kunde ofta och plötsligt överraskande störta in på farfar Mahmouds datorrum. Detta medförde att lille Ali fick så starka bekymmer att han kände att han behövde vända sig till Allah i bön: "Älskade allsmäktige Fader Allah, hjälp farfar Mahmoud att skaffa kläder till alla nakna, stora flickor han ser i sin dator så att de kan klä sig och inte fryser!"

Bengt Hällkvist -- 050

ffffff

UNDER VINJETTEN OVAN ÅTERKOMMER, SOM BRUKLIGT I SANDPAPPRET, EN BESKRIVNING AV FAKTA OCH/ELLER FICTION OM ETT DJUR ALTERNATIVT EN VÄXT, SOM FINNS/FUNNITS I SINAI ELLER EN STJÄRNBILD DÄROVANFÖR MED ARABISK ELLER ANTIK EGYPTISK ANKNYTNING

•••••••••••••••••••••••••••••

SFINXEN – GÅTFULLHETENS SYMBOL

De flesta av oss besökte väl någon gång Giza med pyramiderna och sfinxen. Kanske bevistade vi då den fascinerande "Sound and light show", som berättade historien om dessa fantastiska byggnadsverk, unika klenoder i vårt gemensamma kulturarv.
Sfinxen är 57 meter lång och c:a 4600 år gammal. Den består av en lejonkropp med ett människohuvud föreställande farao Chefren, vars pyramid den vaktar. Huvudet är illa skadat av dagens luftföroreningar men också som en följd av mamlukernas skadegörelse. I likhet med nutidens talibaner var de militanta muslimer och trodde att de behagade Allah genom att förstöra vad de ansåg vara avgudabeläten. Mamlukerna var ursprungligen slavsoldater hos de arabiska kaliferna men erövrade makten, som de behöll tills de besegrades av turkarna. Sfinxen i Giza speglar faraos kungliga makt och auktoritet samt symboliserar en välvillig fadersgestalt. En legend berättar att den unge prins Tutmois somnade mellan sfinxens tassar och hörde hur sfinxen lovade honom Egyptens tron om han avlägsnade all den sand som nästan helt dolde sfinxen. Tutmois gjorde så och regerade i sju år. Sfinxen i Giza utstrålar ett upphöjt lugn, som manar och inspirerar till kontemplation och eftertanke, men den med sfinxen förknippade gåtfullheten får vi söka på annat håll, nämligen i det antika Grekland.
Sfinx är faktiskt ett grekiskt ord. Hettiterna, ett erövrarfolk som utkämpade många krig med faraonernas Egypten, spred sfinxgestalten till hela östra Medelhavsområdet och västra Asien. Här genomgick sfinxen en förvandling från Egyptens lugna, trygga och goda fadersgestalt till en elak demon med lejonkropp, vingar, kvinnobröst och kvinnohuvud. Den mest kända av dessa sfinx-

Sfinxen i Giza är 57 m lång och c:a 4600 år gammal. Den består av en lejonkropp med ett människohuvud föreställande farao Chefren, vars pyramid den vaktade Illustr: Bengt Hällkvist

demoner är den, som av den svartsjuka gudinnan Hera sänts att härja i Thebe såsom hämnd för någon av maken Zeus' många erotiska snedsprång. (Som regel hämnades Hera på den eller dem som Zeus hade förfört!). Den fasansfulla sfinxen satt vid kanten av Thebes huvudväg och ställde gåtfulla frågor till de människor, som passerade. Den som inte kunde svara rätt på dessa frågor blev uppslukad med hull och hår av sfinxen. Innevånarna i Thebe hade rådfrågat oraklet i Delfi och fått veta att det bara gällde att lösa en av sfinxens gåtor så skulle dess makt vara bruten.
Till Thebe kom då en ung man, Oidipus (="Klumpfot"!), vars öde skildras i en av de stora klassiska grekiska tragedierna. Utan att tveka konfronterades han med sfinxen, vars gåta löd: " Vem är fyrbent på morgonen, tvåbent vid middagen och trebent om kvällen?" Oidipus svar blev: " Människan, ty som barn kryper hon på alla fyra, som vuxen går hon på två ben och som åldring stöder hon sig på en käpp." Vid detta korrekta svar stötte sfinxen sitt huvud mot ett berg och dog. Såsom belöning blev Oidipus vald till kung i Thebe och gifte sig med drottning Iokaste, som nyss blivit änka. Vad vare sig Odipus eller Iokaste visste var, att hon var hans biologiska mor samt att Oidipus i strid råkat döda sin biologiske far, kung Laios, utan att de vetat om släktskapet. Iokaste och Oidipus gör sig helt ovetande skyldiga till incest och drabbas, liksom deras ättlingar, av en serie katastrofer, vilka skildras i flera av de stora klassiska tragedierna. Den legendariske psykiatern Sigmund Freud lanserade det mycket omdiskuterade begreppet "Oidipuskomplexet" för att beskriva de komplicerade och sexuellt präglade relationerna mellan föräldrar och barn, främst sönerna.
Även om "sfinxens gåta " inte uttalades i den forna Egypten så väcks många obesvarade frågor vid åsynen av Cheops majestätiska sfinx, där den sedan årtusenden blickar ut över Nilen och bortom den över ökenvärlden.

Alv Svensson -- 003

ffffff

re, religiösa ledare, politiker m.fl.
Jag arbetar i JRD-Centre. Det finns fyra likadana JRD till, nord, syd, väst och öst, med samma uppbyggnad.
Vi på JRD staben sammanställer informationen och gör bedömningar om vilka åtgärder som skall vidtas. Vi rapporterar även uppåt till KFOR, KOSOVO FORCES NATO; högkvarter genom olika vecko-

SO INFO OPS = STAFF OFFICER INFORMATION OPERATIONS, innebär att jag gör bedömningar över läget och rapporterar till högre chef. Jag är även ansvarig för information till andra förband och staber i området. Inte minst ansvarar jag för information till Kosovanska myndigheter, politiker, polis, allmänhet mm.
Jag arbetar mycket nära våra team. Teamen bor i hus ute i de kommuner de ansvarar för. Vi i staben sitter i en byggnad på Camp Film City i Pristina. Där verkar ungefär 1000 människor. Militärer och civila.
NATO insatsen är mycket multinationell med folk från, USA, Italien, Ungern, Armenien, Grekland, Slovenien, Rumänien, Ukraina, Irland, Norge, Danmark, Sverige, Finland, Turkiet, Österrike, Tyskland m fl.

Jag kommer att utveckla detta i den artikel du bad mig om. (Blir i kommande nr; red. anm.)

Mvh
Sten-Inge Hedenström (urspr. 815)
sten-inge@hedenstrom.se
070 399 18 80

Foto: Genom Sten-Inge

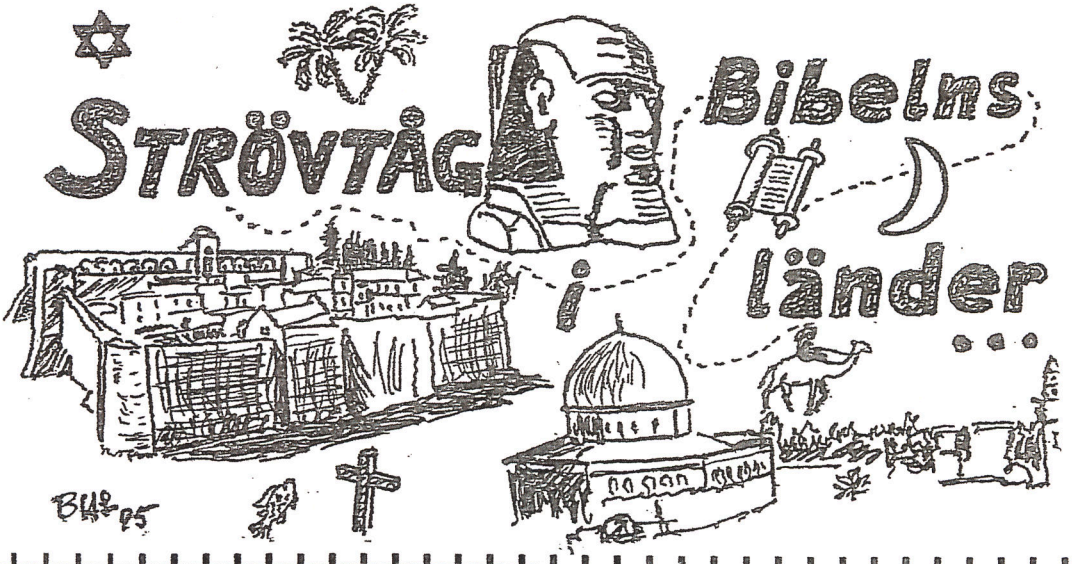

NEDAN ÅTERKOMMER VÅR BATALJONSPASTOR, INGVAR, TILL TIDIGARE BESKRIVET LAND INOM VÅR "MISSION AREA". DENNA GÅNG MED NYA I FLERA FALL INTRESSANTA LÄRDOMAR. JAG VILL UNDVIKA VARA "BESSERWISSER" MEN REKOMMENDERAR ÄNDÅ -- DENNA GÅNG -- VISS FÖRSIKTIGHET. LISA ABRAMOWICZ ÄR NÄMLIGEN INTE OPARTISK SKRIBENT I PALESTINAKONFLIKTEN ÄVEN OM HON ÄR MYCKET KUNNIG.
INTERNET KAN VIDARE GE TIPS, VILKET ÄR POSITIVT, MEN BÖR INTE ANGES SOM ABSOLUT SANNINGSSÄGARE. JAG HAR I MÅNGA ÅR PLUGGAT PÅ LINKÖPINGS UNIVERSITET OCH DÄR ACCEPTERAS INTE INTERNET SÅSOM KÄLLA EFTERSOM VEM SOM HELST KAN GÅ IN OCH LÄGGA TILL, ÄNDRA ELLER TA BORT NÅGOT SOM URSPRUNGSFÖRFATTAREN (MOTSV) HAR ANGIVIT.

Chefredaktören/Bengt Hällkvist

NYTT STRÖVTÅG I EGYPTEN – ETT AV BIBELNS ANTIKA LÄNDER.

Ja, så är vi där igen. Varenda dag får vi olika rapporter från Mellan Östern. Vi undrar hur det kommer att utvecklas där. Säkert kommer Bengt med en militäranalys om läget. Bra Bengt!
Jag vill också ta tillfället att göra "reklam" för SNABBNYTT FRÅN ISRAEL. Det är en e-postpublikation, som kommer varje vecka med 12-18 A4-sidor. Mycket intressant information, som man inte kan få genom våra vanliga tidningar och TV. Man får e-posttidningen gratis, och man kan också stödja arbetet genom att prenumerera 300:- helår. Adressen är: *lisa.abramowicz@si-info.org*. Den 20 maj utkom nr 518. Jag rekommenderar ett provex. Det var detta om detta.

Just när detta skrives har ILLUSTRERAD VETENSKAP nr. 8 för år 2011 publicerats. (läs mer om detta mitt ämne på www.illvet.se).
När jag fick se artikeln, blev jag alldeles lyrisk. Första gången jag var i Egypten, var jag till Luxor. (Jag har i en tidigare artikel också hänvisat till mailen och Luxor och Karnak)
Nu vill jag ändå nämna lite om Luxor. Man kan flyga från Kairo (jag flög) eller man kan åka med fina, moderna båtar på Nilen.

HIEROGLYPHEN ALPHABET

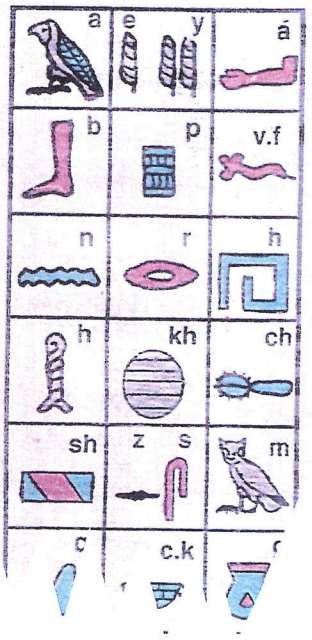

För att återgå till Luxor. Tvärs över Nilen i öknen finns resterna av farao Amenhoteps III väldiga dödstempel -- stort som hela Vatikanstaten i Rom. De rester man sett av detta stora tempel är två jättestatyer, MEMNONSTODERNA.
När jag gick över sanden och fick se dessa bjässar trodde jag knappt mina ögon. De har genom åren skadats av jordbävningar och fått sprickor, som gjort att på morgnarna har spänningarna i stenen gett ifrån sig unika ljud. Man har sagt att statyerna jämrat sig.
När jag kom närmare ena stenstoden, fick jag klättra lite grann för att ta mig upp på sockeln. När jag stod vid foten nådde mitt huvud upp mot fotens överdel. Man kan inte nog beundra de skickliga byggherrarna. Det enda jag visste var, att dessa två jättar stod/satt och "vaktade" Amenhoteps tempel. Men där templet stått var det bara släta sanddyner, där några svartklädda herdeflickor gick med sina får och getter.
Det här området på några kvadratkilometer är helt otroligt. Inte så långt från sagda Amenhoteps tempel finns drottning Hatsepsuts dödstempel. Det är i stort sett intakt. I uppslagsböcker kan man se bilder av detta märkliga bygge. Där hade jag en konstig upplevelse. Guiden bjöd in mig i en liten sal. Jag var naiv och okunnig - så jag följde med in. Men när jag skulle gå ut fick jag inte lämna salen innan jag betalt "utträde". Nåja, det var inte så mycket, någon dollar - men en ny upplevelse. Det var också värt min dollar. Bl.a. fick jag se en inhuggen bild av hur Hatseptsut diade en ko. För att vandra vidare i de här områdena så finns här också

Tutankamons sarkofaghuvud avbildat från Konungarnas Dal samt hieroglyfer tolkade i Rosettestenen (Se vidare förf/batpastorns text nedan). Bildkopia: Del av tyskt bokmärke.

adelsmännens gravar. Otroliga byggnadsminnen inhuggna i sand-stenen. Det är helt enormt vilka bilder och hieroglyfer här finns. Man talar inte om några kvadratmeter, utan om tiotals, ja hundratals kvadratmeter målningar. Man finner dem ofta i böcker från Egypten. För att gå vidare in bland bergen - oj, där öppnar sig de verkliga skatterna. Här finns KUNGAGRAVARNA. Den mest kända graven är Tutankamons grav.(Tutankamon stavas på många olika vis.) Denna otroliga grav med de väldiga skatterna hittades och öppnades 1922. De flesta av de föremål man fann i graven finns nu i Egyptiska Museet i Kairo. (Hoppas att inte något blev stulet under revolten under gångna vårvintern.) Gravarna ja, det är inte några små pyttegravar ner i jorden, som vi gör. Nej, här går man hundratals meter in i berget och väggarna är fyllda av hieroglyfer. En del är målade, andra gjutna med någon sorts form, så de får förunderlig relief. Jag har mängder av fotografier ur olika vinklar för att få fram djupet i "texten". Tyvärr kan jag inte "hieroglyfiska". Men när man funnit Rosettestenen 1799 med tre olika språk, demotiska, grekiska och hieroglyfer, hundra år innan Tutankamons grav hittades, gick det att något sånär förstå kulturen flera tusen år tidigare.
Det finns så mycket att berätta från dessa trakter. Gå in på internet och "förstummas". Så vill jag slutligen rekommendera en resa till detta gamla Egypten.
Du kan också, till att börja med köpa Illustrerad Vetenskap nr 8 -2011. Då kommer Du till de väldiga Memnonstoderna. Lycka till. GOD FORTSÄTTNING!

Ingvar Holmquist – 033

ffffff